

Wasaqpi, Waylla Pampapi, Tawqa Markapi irqikunaq qillqasqan

I Siwarcha

9.1
12
007

Wasaqpi, Waylla Pampapi, Tawqa Markapi irqikunaq qillqasqan

I Siwarcha

I Siwarcha

Primera edición
Cusco - Perú, agosto de 2006
Tiraje: 4,500 ejemplares

Segunda edición adaptada
Lima-Perú, mayo de 2007
Tiraje: 4,500 ejemplares

Este libro es producto de la creatividad de los niños, niñas y maestros de Huasac, Huayllabamba y Taucamarca, con la asistencia técnica de UNICEF.

Diseño y diagramación: Gisella Scheuch Pool

Ilustraciones: Niños y niñas de las comunidades campesinas de Taucamarca, Huasac y Huayllabamba, de la provincia de Paucartambo, región Cusco

Dibujo de la carátula: Gudella Roca Tapia

Revisión: Hipólito Peralta Ccama, Gudella Roca Tapia

Hecho el Depósito Legal en la Biblioteca Nacional del Perú N°: 2007-06605
Impreso por: EDITORIAL Y GRAFICA EBRA E.I.R.L. Telf.: 326-5361
Lima - Perú

WARMI QHARI QILLQAQ WAWAKUNA

Wuasaq 50418 Yachaywasipi, 3°- 6° yachaqkuna.
Wayllapanpa 50449 Yachaywasipi, 1° - 6° yachaqkuna.
Tawqamarka PRONOEI "Los Aguiluchos", 5 watayuq wawakuna.
Tawqamarka 50794 Yachaywasipi, 1° - 4° yachaqkuna.

WAWAKUNA YANAPAQ AMAWTAKUNA

José OVIEDO MEDINA; Wasaqpi 3° t'aaqata 4° t'aaqatawan.
Aurelio CÁCERES MENDOZA; Wasaqpi 5° t'aaqata 6° t'aaqatawan.
Luisa ÁLVAREZ CHÁVEZ; Wayllapanpapi 1° t'aaqata.
Yorka Angélica BRAVO FARFÁN; Wayllapanpapi 4° t'aaqata.
Porfirio HUISA CHANCO; Wayllapanpapi 5° t'aaqata.
Dora Luz PERALTA LOAIZA; Wayllapanpapi 6° t'aaqata.
Jesús SURCO TORRES; Tawqamarka PRONOEIpi wawakunata.
Kelma TAPIA VASQUEZ; Tawqamarkapi 1° t'aaqata 2° t'aaqatawan.
Isaac VILLENA NUÑEZ; Tawqamarkapi 3° t'aaqata 4° t'aaqatawan.

Kaqninkuna

Riqsichiynin	7
Qallariy qillqa	9

WATUCHIKUYKUNA

11

TAKIYKUNA	19
Sawku	20
Mamay	21
Ñañachay	21
Papay	22
T'ikachallay	22
Papaysi	23
Lurucha	23
Chachakumacha	24
Sarachallay	24
Urpicha	25
Mallkicha	25
Uwihachay	26

Michichay	27
Asnucha	28
Wamanchallay	28
Turullay turu	29
Urqupi taruka	29
Sarachay	30
Pukllaq asnucha	30
Mallkichay	31
T'ikaschallay	31
Patuchallay	32
Urpichakuna	32
Haqay urquta	33
Musquyniypin	34
Sarachay	35
Tawqamarkay unu	36
Aylluntin ruray	37
Wayllapanpa llaqtay	38
Trigucha	38
Hawaschallay	39
Yaykuykamuy unicef	40

HARAWIKUNA	41
Wayllapampa runa	42
Mamay	43
Munakuq unicefpaq	44

Riqsichiynin

May kuisqaraqmi kay sumaq qillqakuna p'anqata/mayt'uta qamkunapaq haywariykichik, lliwlla warmi, qhari wawakunapaq, ichapas astawanqa, pikunachus qhichwa simiyup paykunapaq.

Kay may'tupin achkha huñurisqa qillqakuna kachkan, chay qillqakunan Huasac, Taucamarca, Huayllabamba llaqtakunap yachayninmanta, imayna yuyaychakusqanmanta rimachkan. Hinam kachkan: Watuchikuna, takikuna, harawikuna. Sapanka qillqakunan warmi qhari wawakunap qillqasqan, kachkan, ichaqa sapanka yachaywasipi yachachiqinkun kay llamk'aypi yanaparirqanku. Aswanpis sapa qillqaqa sumaqchasqan rikurichkan, chaypaqpis wawakunallataqmi sapakamapaq siq'ikunata ruraraqanku.

Yachasqañam, manahinaqa qaqapis ñit'iwachun, kay p'anqapi qillqakunaqa llapan kay Qusqu chiqanpi tiyaq wawakunap munasqallanpaqhinam kachkan. Munaymantaqmi iskay kawsaypi,

iskay qallupi llamk'aq yachachiqkunapas kay qillqakunawan
yanaparinakunankuta, wawakuna allinta qhichwapi ñawinchayta,
qillqayta atipanankupaq, qispinankupaq.

Chayraykum, warmi qhari wawakunata, sapanka
taytamamakunata, sapanka yachaywasipi yachachiqkunatapis,
sumaq llamk'ay wakichisqankumanta, tukuy sunquywan
añanchakuni, pachi nini, hinallataq UNICEF (wawakunarayku
llamk'apakuq) yanaparikusqanmantapis, pachi/sullpayki nispa
hatun marq'ayta chayachillanitaq.

Prof. Wilber Hernán Pimentel Moscoso
Jefe de la Unidad de Educación Primaria

Qallariy qillqa

Perú Mama Llaqtanchispi Wawanchiskunata yachachinapaq, ñuqanchis hina qhawanayukunapaq, yanapanakunapaq iman, Kaykay k'uchuq umanpi tarikuq, Qusqu DRE - UGEL Pawkartampuq ñawi rurunpi tarikuq Yachaywasinkunamanta: II.EE. 50418 Qullana-Wasaq, 50449 Wayllapanpa 50794 Tawqamarka, chay misk'i rimaykuna ayllu ukhukunapi p'inqakuywan pakasqankumanta qillqa mayt'uman tukuchispa SIWARCHA sutiyuqta, UNICEFpa munakuyninwan, PROFUTUROq yanapayninwan k'anchayman hurqumuyku.

Qhaynawata pawqarmit'a killapin, Pachamamanchis t'ikarimuchkaqtin, siwar q'intichakuna hina, PRONEImanta 6° ñiqi primariakama, irqikunaqa taytamamankuq ayllunkuq misk'i rimay yachasqankuta ch'uqurimuspa, yuyayninkuwan yapaykuspa I WILLAKUYPI TUPAY nisqa llamk'anapi achka qillqasqakunata paqarichinku, chayta iskay kinsa mit'api akllaspa yachachiqkuna yanapaqtiyku allicharuspa pisillamanta tukuyku.

PRONOEImanta 6° t'aqakama yachaq irqikunan watuchita, takiyta, harawitawan qillqanku, 5° 6° ñiqitaqmi willakuykunata:

- Watuchikuypin irqikunaqa allinta riqsirunku qhallariyninpi rimanakuyta, watuchiwan watuqwan rimanakusqanta (Imasmari, imasmari...) - nispa nisqankuta, kay liwrupiqa manaña qillqachiykuchu.

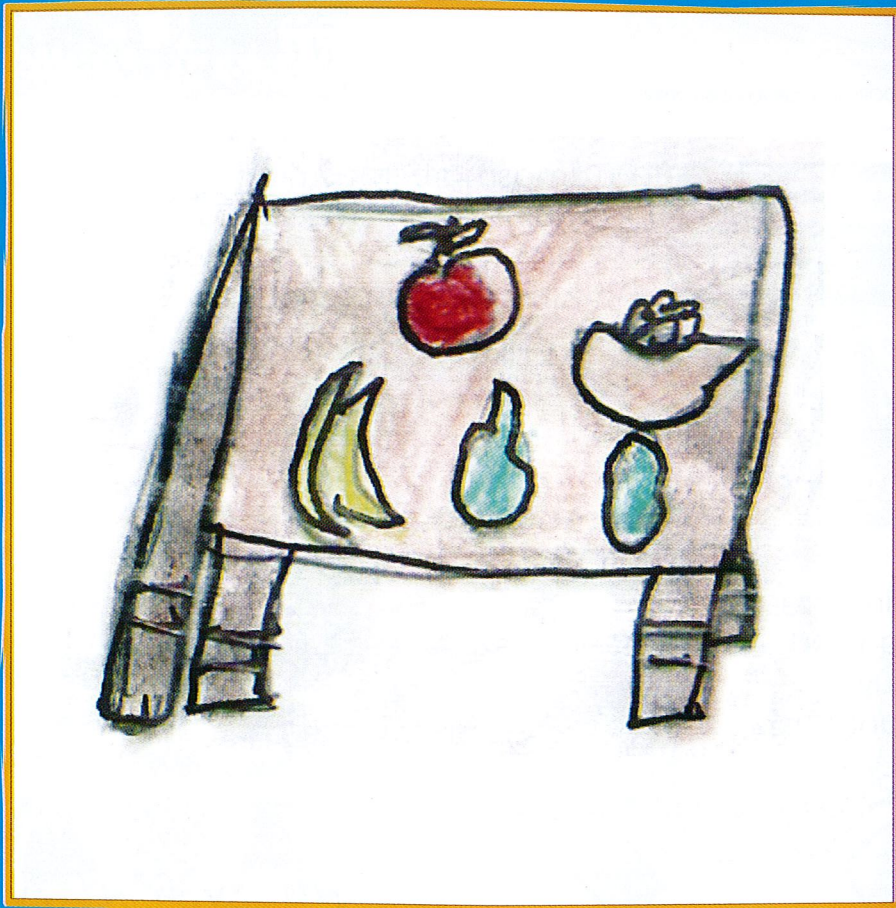
-Takiyta qillqaspan harawiwawan aylluchanku, ichaqa kutiyqa takillapi kasqanta allinta atiparunku.

-Willakuyпитаqmi, qhallariyninta, sasachakuyninta tukuyñintawan tinkinaqkunawan huñuyta yacharunku. Hinallataqmi, qichwa simipi yuyaakunaq willakusqan iskay kimsa sasachayniyuq mana tukuy willanapaq, chay willakuykunata ch'ulla sasachayllayuman tukuchinku.

SIWARCHAqa yachachiqkunaq wawakunawan iskay kawsaypi iskay simipi ñak'ariywan llamk'asqaykuq qhulla ruruchan hinam rikukuchkan, ima pantayniykunatapapas rikuchiwayku qhipaman allichanaykupaq.

Eugenia Gudelia Roca Tapia
Yachachiqkunaq, irqikunaq sutinpi

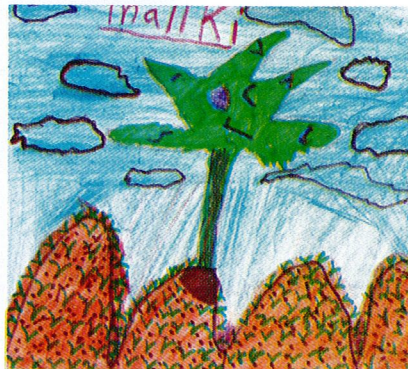
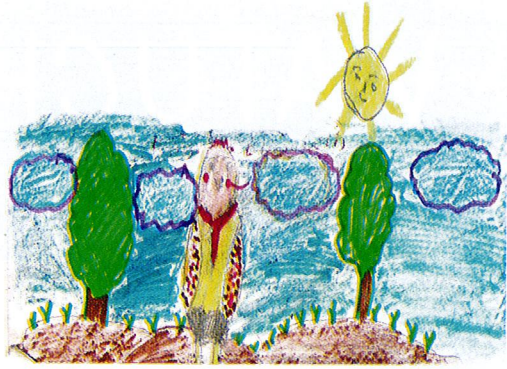
WATUCHIKUYKUNA

Imasmari, imasmari:
Huk q'illukama misti,
yana pantalunchayuq,
muru kasakachayuq,
puka chalinachayuq,
qaqa patapi sayachkan.
¿Imataq kanman?

Hak'achu.

Elizabeth YAURI CONDORI, 4° Wayllapanpamanta.

Imasmari, imasmari:
Huk tila kunka runacha
urqu puntachapi sayachkan
¿Imataq kanman?

Mallki.

Elizabeth YAURI CONDORI, 4° Wayllapanpamanta.

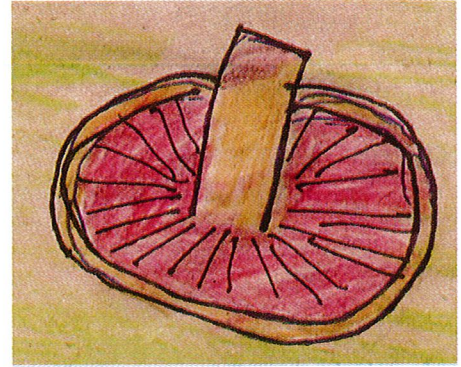
Imasmari, imasmari:
Ismu k'ulluq ukhuchanpi
misk'i mikhuycha.
¿Imataq kanman?

Inchis (maní).

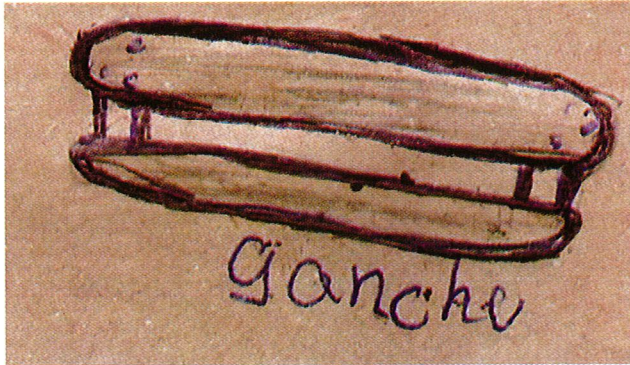
Bertha JUSCCA QUISPE, 1° Wayllapanpamanta.

Imasmari, imasmari:
Wasicha,
huk tankallaman qatasqa,
hawan kalamina, ukhun teja.
¿Imataq kanman?
K'allanpa.

Elizabeth CONDE QUISPE, 2° Tawqamarkamanta.

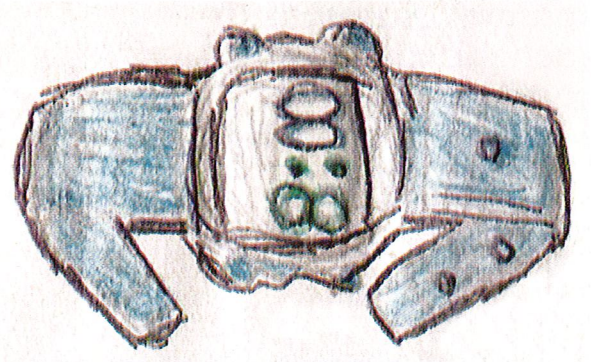
Imasmari, imasmari:
Ichhu ichhu
qhatachamanta huk
latacha k'anchamuchkan.
¿Imataq kanman?

Ganchu.

Eliza FLORES TORRES, 3° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Kural ukhupi mana pisipaspa
marchaylla marchan, quqawan
tukurukuqtintaq, sayarparin.
¿Imataq kanman?

Riluk.

Federico MANOTUPA HUANCA, 2° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Qullqi cruz mana siqay atiy.
¿Imataq kanman?
Latanus mallki.

Yorkwan ARCE SURCO, 3° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Ch'aku allqucha phiñachallaña rumi
ruminta manchaspa allpanta kama
purichkan.
¿Imataq kanman?
Ruq'a.

Yorkwan ARCE SURCO, 3° Tawqamarkamanta.

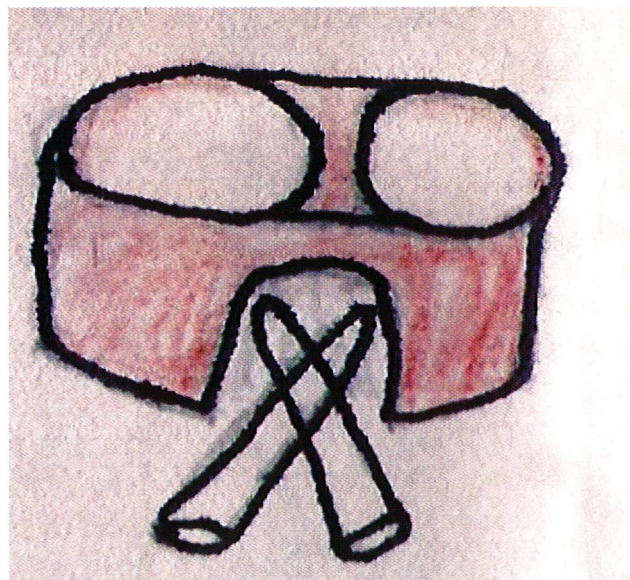
Imasmari, imasmari:
Pachak chaki runacha,
phawaylla urayman
wakakunata qhatimuchkan.
¿Imataq kanman?
Ñaqch'a.

María MANOTTUPA PUMALLICA, 2° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Uma sapa, k'uchupi tiyaruspa
mikhuylla mikhun,
akanpas sasa pichana.
¿Imataq kanman?

Q'uncha.

Federico MANOTUPA HUANCA, 2° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Mikhusqanmantan
mikhuy llusqsimun,
kallpanmantataq
misk'i paqarimun.
¿Imataq kanman?

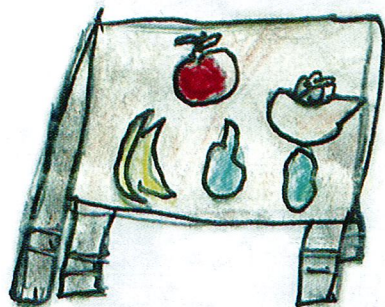
Wanquyru.

David CCORICASA MANUTUPA, 2° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Hawanta, uranta, patanta
chawpinta muyuchkan,
iman tupasqanta aparikuspa.
¿Imataq kanman?

Wayra.

Mario QUISPE SUMA, 2° Wayllapamapamanta.

Imasmari, imasmari:
Tawa chaki mana puriy atiq,
kasqallanpi aycha q'ipi chaskikuq.
¿Imataq kanman?

Tiyana.

Yojan Holiver QUISPE HUILLCA, 2° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Imaymana apasqanmanta,
imaymanaman tukuspa
hawallanta purin.
¿Imataq kanman?

Phuyu.

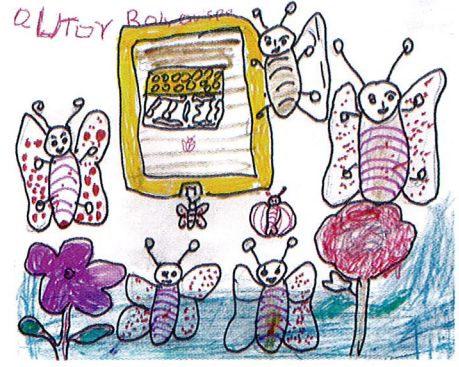
Eliza FLORES TORRES, 3° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Maman wachakuqlla,
taytantaq kunparayaqlla,
paytaq ñañankunapuwan
tuta p'unchaw llamk'aq.
¿Imataq kanman?

Wanquyru.

Eliza FLORES TORRES, 3° Tawqamarkamanta.

Imasmari, imasmari:
Ch'ullan chanka
purun k'anca,
puquypi muchuy waqyaq,
chirawpi yarqaypi waqyaq.
¿Imataq kanman?

César ORTOGORÍN CHILE, 6° Tawqamarkamanta.
I Tupaypi akllasqa.

Imasmari, imasmari:
Sapallanqa waqati,
huñunarukuspataq,
pacha phuyu hina
urqu p'ampaykuq.
¿Imataq kanman?

Uwiha.

David HUALLPAMAYTA BARRETO, 4° Wayllapanpamanta.

TAKIYKUNA

SAWKU

Sayda Dolores CHILE CRUZ (5 watayuaq), PRONOEI "LOS AGUILUCHOS", Tawqamarkamanta.

Sawku, sawku
misk'i ruru, sumaq sawku (kutiy)
ruruchallayki mikhusqaymantan
chiwakukuna k'amiyuwachkan. (kutiy)

Jesús SURCO QUISPE (Yachachiq), PRONOEI "LOS AGUILUCHOS", Tawqamarkamanta.

MAMAY

Mamallay, mamallay
ñuqata munakuway,
chiripi wayrapi
llikllaykipi q'ipway.

Mamayqa mamayqa
uhata michimun
rit'ipi parapi
chakrapi llamk'achkan.

Yeni HUANCA PUMALAUURA, 1° Wayllapanpamanta.

ÑAÑACHAY

Ñañaywan papaywan
Qusqupi purinku
hawas hank'ata qhatuyuspa,
sara hak'uta qhatuyuspa.

Anina Elizabet AMAO AGUILAR, 1° Wayllapanpamanta.

PAPAY

Papaysi, papaysi,
punchunwan churakun,
parapi, wayrapi, (kutiy)
waka michinanpaq.

Papaysi papaysi
chakrata llamk'amun,
llamk'ayta tukuspa (kutiy)
punchunwan churakun.

Raúl QUISPE APAZA, 1° Wayllapanpamanta.

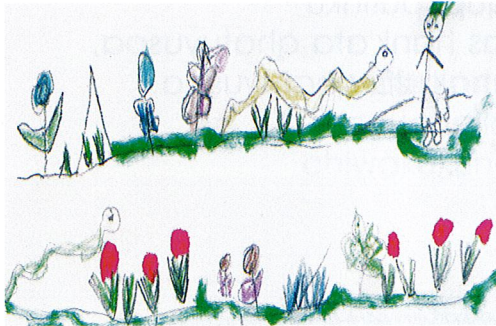

T'IKACHALLAY

T'ikachallay, t'ikachallay
ima munaytas t'ikachkanki, (kutiy)
ima munaytas phanchirinki.

T'ika pallanay patapiqa,
achanqarayllaq wiñachkasqa, (kutiy)
mach'aqwayllan muyuchkasqa.

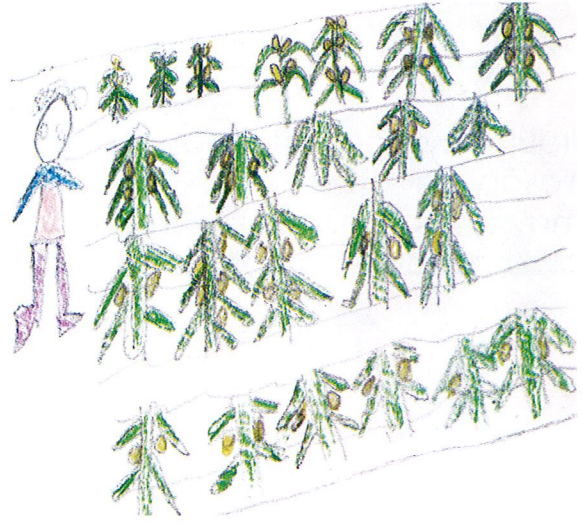
Sonia CONDE CHINO, 1° Wayllapanpamanta.

PAPAYSI

Papaysi, papaysi,
sarata hallmamun
sara hallmasqantaqa, (kutiy)
uywañas mikhuchkasqa.

Papaysi, papaysi,
papata qharpamun,
papa qharpasqantaqa, (kutiy)
ruphayñas atichkan.

Yeni HUANCA PUMALaura, 1° Wayllapampamanta.

LURUCHA

Lurucha, Yunka lurucha,
rikray patachapi tusurapuway, (kutiy)
raprachaykiwan muyu muyurispá,
huywirispá kusirichipay.

Ñuqapas pastu pampapi,
munay takichata takirimusaq, (kutiy)
guitarrachayta tuka tukaykuspa,
tusurispá kusichisayki.

Rosmery PUCLLA MAMANI, 2° Wasaqmanta.

CHACHAKUMACHA

Urqupi chachakumacha,
q'asapi chachakumacha,
imaynataraq pallarukuykiman
wiksa nanayta hampiwanykipaq.

Vanesa SURCO FLORES, 2° Tawqamarkamanta.

SARACHALLAY

Sarallay sara, urkillus sara,
chuqlluchallanpi misk'i mikhuycha
ima sumaqta parwachkanki
sumaqlatañam puquyuchkanki

Wiruchaykiqa misk'illañama
chuqlluchaykipas sumaqlañama
kisuchallayuq mikhuyunaypaq
uchuchallayuq mikhuyunaypaq.

Isaias YAURI CHINO, 4° Wayllapanpamanta.

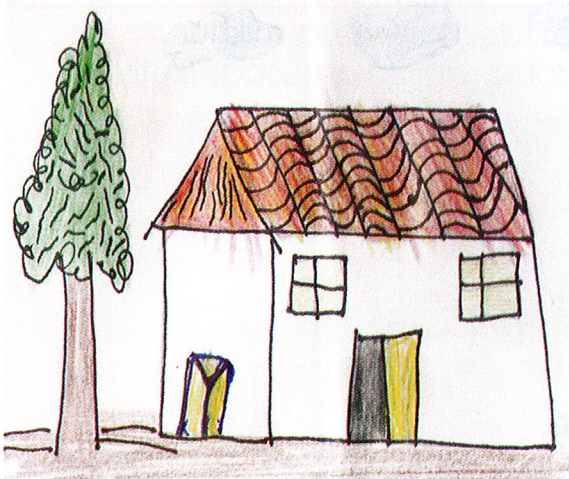
URPICHA

Huk urpichatas uywakurani,
mayuta chinpachiwananpaq, (kutiy)
qaqata pasachiwananpaq.

Chay urpichalla uywakusqaysi
mamanpa qhipanta phalaspá (kutiy)
mayuwan aparachikusqa.

Isaura HUAMANTICA MAMANI, 2° Wasaqmanta.

MALLKICHA

Wasicha rurakusqaytan
waq k'illichu hayt'arusqa,
tikhankunatan wisnirusqa,
imaynataraq allichasqa.

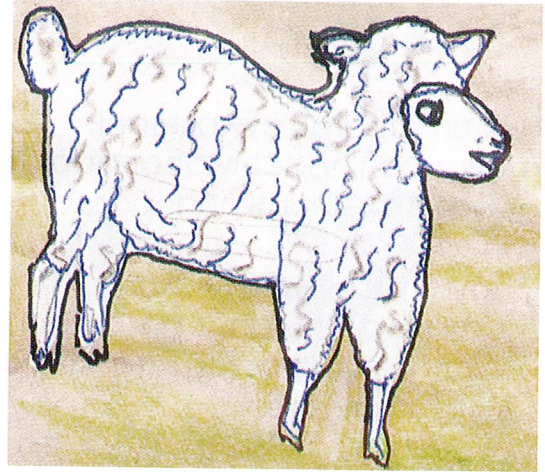
Mallkicha wiñachisqaytan,
kay sisicha kuchurusqa,
rapintapas ñut'urusqa,
imallaypiraq llanthukusqa.

Karen HUAMÁN HUAMANTICA, 3° Wasaqmanta.

UWIHACHAY

Uwihachaytan michikurani,
Rumichakallay qucha patapi,
rit'i parallan qatiykamuwan,
yana phuyutaq pakaykamuwan,

Ichhu ichhupa chawpichanmantan
uwihachayqa chinkaramuwan
mana imata rimarispalla,
mana pimanpas willarispalla.

Eliza FLORES TORRES, 2º Tawqamarkamanta.

Tukukuynin:

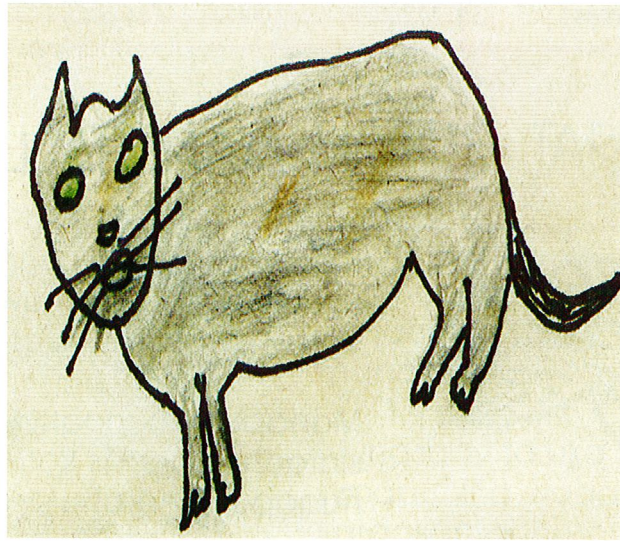
Uwihaytaqa atuqcha mikhurun,
huktacha rantirakamusaq. (kutiy)

Eliza FLORES TORRES, 2º Tawqamarkamanta.

MICHICHAY

Michichay, michichay
imatan manuchawanki, (kutiy)
kisuykitachu hap'irani,
aychaykitachu q'ichurayki. (kutiy)

Michichay, michichay,
imatan manuchawanki, (kutiy)
icha ñuqachu qarqurayki,
manachu mikhuyachirayki. (kutiy)

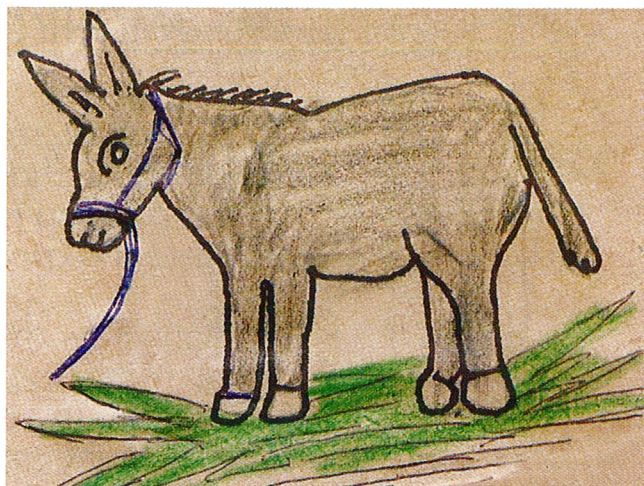

Rufina MANUTTUPA CRUZ, 2º Tawqamarkamanta.

ASNUCHA

Asnucha, ama ayqwaychu,
ñuqari phiñachiraykichu,
manachu yuyarikunki
pastucha qarasqayta.

Asnucha yanaparukuway,
kargachayta q'ipirapuway,
chakraypa patachallanman,
alphata qaraykiman.

Felicia CHILE CRUZ, 2º Tawqamarkamanta.

WAMANCHALLAY

Kiswarpata Wamanchallay
uyachaykita kutirimuway, (kuty)
sintay awasqawan churasayki.

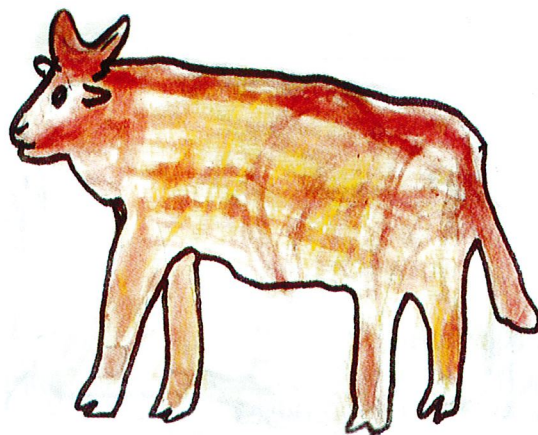
Manapuni munaqtiykipis,
sintachawanpas katinawanpas,
ñuqapunicha churasayki. (kuty)

Percy MANUTTUPA SURCO, 4º Tawqamarkamanta.

TURULLAY TURU

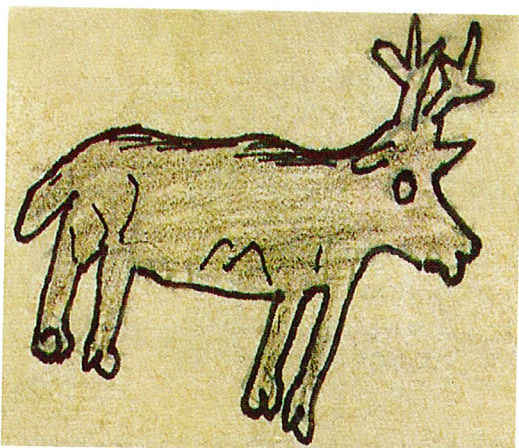
Turullay turu, turuy misitu,
mayqin qaqapin pakakuchkanki,
pastuchatachu mikhukuchkanki,
runakunata waqranaykipaq.

Wakin turuyqa yanapawanmi,
masachantinmi chakrata llamk'an,
watan watallan saray kananpaq,
chhallachallanta mallirikuspa.

Saúl David CCORICASA MAUTUPA, 2º Tawqamarkamanta.

URQUPI TARUKA

Urqupi taruka
imamantataq qamri waqanki,
ñuqachu kanki waqanaykipaq
mana mamayuq, mana taytayuq.

Munasqay taruka
amapuniña waqankichu,
yarqasqatachu purichirayki,
ch'akisqatachu saqikurayki.

Percy MANOTUPA SURCO, 4º Tawqamarkamanta.

SARACHAY

Saracha llamk'akusqaytas
mayu aparusqa,
imaynaraq kasaq
mana saray kaqtin, (kutiy)
imaytan hank'asaq
yarqariwaqtinpas.

Sumaqta rurukchkaqtin
mayu aparusqa,
chaychus mana nuqa
khuyayta waqayman (kutiy)
llamk'akusqaymanta
rurakusqaymanta.

Doris HUAMAN MAMANI, 4° Wasaqmanta.

PUKLLAQ ASNUCHA

Wasiy punku kanchapin
sapa p'unchaw asnuy pukllan,
mamay wataruyta munaqtin
sumpirunta qichurparin.

Wasiy punku kanchapin
sapa p'unchaw asnuy pukllan,
taytay sillakuyta munaqtin
chalinanta qichurparin.

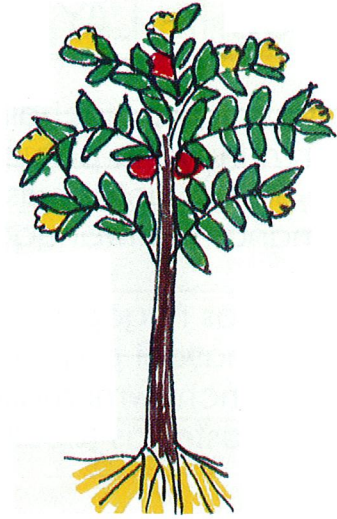
Edwin SURCO QUISPE, 3° Tawqamarkamanta. (I Tupaypi akllasqa)

MALLKICHAY

Wiñaylla wiñay mallkicha,
iwakaliktu mallkicha,
wasichaypaapas kuchuykiraqtaq,
llant'achaypaapas p'akiykiraqtaq.

Mana kaqtityki mallkicha
mana wasiyuq puriyman,
chiri q'unchapi, mana mikhuspa,
sapa paraqtin waqapakuspa.

Luz Marina QUISPE AYME, 4° Wasaqmanta.

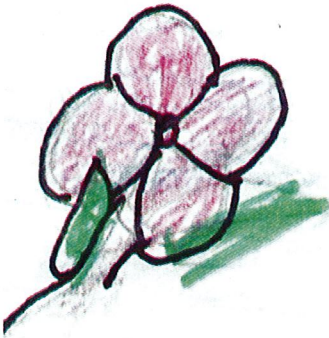
T'IKASCHALLAY

Yachaywasiy punkuchapi,
ima sumaq rusaskuna,
k'uychi hina llimp'i hunt'a.
iT'ikaschallay, t'ikaschallay!

Pawqarmit'an chayaramun
parachawan ch'aqchurispá,
q'umirchaman t'ikrakamuy,
iT'ikaschallay, t'ikaschallay!

Yachachiqniy, qhawariway,
t'ikanchistan qarpachkani,
phistaykipi waytanaypaq.
T'ikaschallay, t'ikaschallay!

3° Irajikuna, Tawqamarkamanta.

PATUCHALLAY

Patuchallay patuchallay,
ima munaycha patuchallay,
mayun mayunta purispaykichu, (kutiy)
manañam tariwanqachu niranki.

Chhaynas ñuqapas yachani
hatun mayupi p'iqlakuyta,
tuta p'unchawmi maskasayki (kutiy)
imay urastapas tupallasunmi.

Rufina MANUTTUPA CRUZ, 4° Tawqamarkamanta.

URPICHAKUNA

Sapa pawqar mit'a chayamullaqtin,
urpichakunaqa kusirikunku,
t'ikachakunapas llanllarimuqtin,
pastuchakunapas ch'ikchirimuqtin.

Takiychis, muyuychis urpichakuna,
mallki patachapi, t'ika chawpipi,
irqichakunapas tsumusaqku,
pallay punchuchayuq, t'ika llikllayuq.

Verónica FLORES AYME, 5° Wayllapanpamanta.

HAQAY URQUTA

Qhawariy haqay urquta,
qhawariy haqay q'asata,
phuyullan tiyaykamuchkan,
parallan paraykamuchkan.

Qhawariy haqhay urquta,
qhawariy haqay q'asata,
tarukan phawaykachachkan,
atuqtaq muyupayachkan.

Ama phuyu pakanmanchu,
ama para paranmanchu,
q'asata chayaruymanraq,
urquta wasapaymanraq.

Yony BARRETO YAURI, 4° Wayllapanpamanta.

MUSQUYNIYPIN

Kunan tuta musquyniypin
uywakunata rikuruni,
wallpachallay. (kutiy)

Wakachatas rikuruni
kucharawan qarakuqta,
wallpachallay. (kutiy)

Llamachatas rikuruni
tukuchawan tusuchkaqta,
wallpachallay.

Uwihachatas rikuruni
mayupatapi ñaqch'akuqta,
wallpachallay. (kutiy)

Quwichatas rikuruni
t'antachata rantikuqta
wallpachallay. (kutiy)

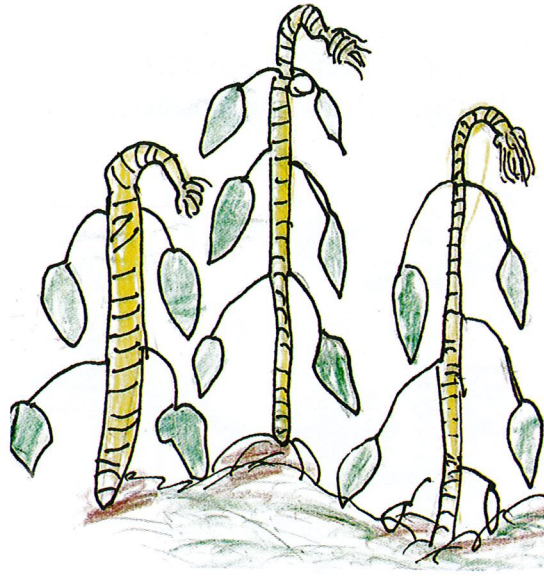

Adelina CHINO BARRETO, 4º Wayllapanpamanta.

SARACHAY

Chakray patapin warma tusuchkan
sarachaytachu p'akirunqapas,
hinaya tusukuchkachun (kuty)
ama sarayta chaquspalla.

Ruruchayuqñan sarayqa kachkan,
chaypa chawpinpi tusuyuchkanku,
chaquylla chaquruchun, (kuty)
chakintapunin p'akirusaq.

Roxana CONDORI YAURI, 4° Wayllapanpamanta.

TAWQAMARKAY UNU

Tawqamarkay unutari
qunchuntintachus uharqani,
chaytaq ñuqari kaypi tiyani (kutiy)
runaq llaqtanta llaqtay nispa.

Tawqamarkay yakutari
laq'untintachus upiyurani,
chaytaq ñuqari qarqusqapas (kutiy)
mana ripukuy atinaypaq.

Tukukuynin:

Ripuytaqa ripusaqsi,
karu llaqtaman sapachallay. (kutiy)

Silveriana CONDE QUISPE, 3º Tawqamarkamanta.

AYLLUNTIN RURAY

Llapallaykun aylluntin,
rurana kaqtinga rurayku:
taytaymi chakrapi papata hallmamun,
tiyuytaq llant'ata q'ipimun.

Mamay mikhunata wayk'un
ñañaytaq p'achata t'aqsachkan,
turaytaq alphata q'achumun
ñuqataq uwihata michini.

Nelly ESCALANTE SUMA, 4° Wayllapanpamanta. (I Tupaypi akllasqa)

WAYLLAPANPA LLAQTAY

Wayllapanpa llaqtaypiqa
pututullan waqaykuchkan,
qinapas misk'ita tukachkan
Tuyacha hina "qi-qi" nispa.

Sara sara chawpimantan
tiyachayqa takimuchkan,
pullirachanta hap'iruspa,
kusionqallaña tusurispá.

Wilber QUISPE TECSI, 4º Wayllapanpamanta.

TRIGUCHA

Llaqtaypi trigochaqa
quricha hina khuyanan,
sunkhachanpas llamp'uy llampuy, (kutiy)
ruruchanpas t'antachaman q'apaq.

Hakuchu taytay chakranchista
triguchanchista iramusun,
turaykuna q'ipimuqtin
ñuqataqsi llikllayman pallasaq.

Bertho QUISPE QUISPE, 4º Wayllapanpamanta.

HAWASCHALLAY

Hawaspa t'ikachan yana yuraqcha
chay ukhuchapitaq miski' mikhuycha (kutiy)
llapan chiwakuq qhawapayanan.

Ruruchayki raykun muyupayayki
Chakraq patachanpi tusurikuspa (kutiy)
puquriqtiykiña mikuyunaypaq.

Rosmary SUMA HUILCA, 4º Wayllapanpamanta.

YAYKUYKAMUY UNICEF

iYaykuykamuy, pasaykamuy!
Kallpachaqniyku UNICEF,
Wayllapanpa llaqtaykiman, (kutiy)
munasqayki yachaywasiman.

iQhawaykuwayku, rikuwayku!
iKhuyapayakuq PROFUTURO,
wawakunata purichispa, (kutiy)
chiqaqta ñak'arisqaykuta!
Qulluchinki.

Luisa ALVAREZ CHAVEZ wan, Yorka BRAVO FARFAN piwan, Wayllapanpapi yachachiqkuna.
Siq'ispa Illimpiqtaq: Reyna Yaneth QUISPE QUISPE, 4° Wayllapampamanta.

HARAWIKUNA

WAYLLAPAMPA RUNA

Wayllapanpapi, Inti p'unchawta,
iskay runakuna, umalliqkuna,
llaqtantin runata waqyakunku,
huñunakuspa tusunankupaq.

Kurnitankuta phukurispanku,
tawa pisqa kuti waqyakunku,
pisqa runallan ithiykamun,
allquchapas llakisqa muyuykamun.

Huch'uy wawanchakuna rayku,
umalliqkuna qinata waqachin
iskay qhari kimsa warmiwan tusunku.
Wayllapanpa runakuna mana hamuqñin.

Noé QUISPE CONDORI, 4º Wayllapanpapi.

MAMAY

Mamay, mamay,
kunanga atipachaw p'unchawtaq;
wawanchis mana qhali kachkan,
Postapi hampirachimusun.

Mamay, kay q'ipinayki,
puñunamanta wawata huqariy,
¿Manachus wawaqa waqanchu?
¡Ay Mamay, wawanchis wañurusqa!

Nelly ESCALANTE SUMA, 4º Wayllapampamanta.

MUNAKUQ UNICEFpaq

Lunis p'unchaw Ayamarq'a killatukuyta,
iskay waranqa pisqayuq watapi,
musquyniypi hina qhawarani,
Wayllapampa runakuna huñunakuqta.

UNICEFsi chayaramun, PROFUTUROs kaypiña
nispa niqtinku ¿Pitaqsi chayri?, nispa nirani.
Yachaywasiyman huk mistikuna yaykuramuqtinku,
llapayku irqikuna t'ikakunawan wishispa chaskiyku.
Ñawpaqtaqa, huk runaq sutincha UNICEF,
hukninpataqcha PROFUTURO niranin.

Kunan ichaqa, irqikuna allin kanan munaq,
runakunaq huñunakuynin kasqanta yacharuni.
¡Yuspayki UNICEF!, ¡Yuspayki PROFUTURO!

Jaider QUISPE ANCCALLE, 4º Wayllapanpamanta.

MINISTERIO DE EDUCACION
REPUBLICA DEL PERU

